

Bærum Kommune
post@baerum.kommune.no

Referanse: PlanID2017020

Bekkestua: 3.12.19

Høring/offentlig ettersyn – detaljregulering for Ny regional sikkerhetsavdeling Ila, gbnr. 28/2 m.fl.

Vi viser til brev av 17.10.2019 (ref. 17/23777 – 19/231300/GRL) fra Bærum kommune med R-plan for sikkerhetsavdeling Ila. Forslaget fremmes av Arkitema Architects AS på vegne av Helse Sør-Øst. Det er lagt ut to alternativ til høring: Ila S og Ila N, begge to i Marka.

For ytterligere utdyping av ulike tema viser vi til fylldige uttalelser fra **Bærum Elveforum, Naturvernforbundet i Bærum og Bærum Turlag (DNT) og Ila borettslag** (brev av 14. november 2019).

Oppsummering og konklusjon:

- ❖ Ny sikkerhetsavdeling, RSA, er viktig. Det må imidlertid arbeides videre med alternativer utenfor Marka slik departementet krever. Marka er beskyttet gjennom egen lov med grenseforskrift, og det skal være meget tydelige og klart definerte grunner for byggetiltak i og/eller for å endre Markagrensa. Dette skal også gjelde for tunge statlige institusjoner. Planforslaget mangler slike grunner.
- ❖ En rekke konsekvenser må avklares og det må anvises løsning på bl.a. omfattende kostnader før det er grunnlag for å legge opp til eventuell 2. gangs behandling av Ila S og Ila N – forutsatt holdbar begrunnelse for alternativene (konf. ovenfor).
 - Planforslaget har kritiske svakheter og mangler med sikte på å utrede konsekvensene/ringvirkningene i arealforvaltning, og i kostnader i vei-/trafikksystem, av å lokalisere nær 500 arbeidsplasser klart i strid med statlige planretningslinjer, regionale planer og kommunens egen areal- strategi og kommuneplan.
 - Eventuell utbygging vil kreve omfattende og kostbare støyreducerende tiltak knyttet til Løvenskioldbanen, som i dag står overfor vanskelige utfordringer og store kostnader knyttet til å fjerne blyforurensninger.
 - Helheten av verdier av naturmangfold, opplevelser, muligheter for friluftsliv er premisset for vernet av Marka. Konsekvensutredningen er fragmentert i enkeltrapper og underkommuniserer de reelle konsekvensene av utbyggingen for

‘Miljø og samfunn’ – for landskapets kvaliteter som helhet og hva ulike brukergrupper mister. Mangelen illustreres bl.a. ved at summen av konsekvenser – det lokalbefolkningen må leve med etter eventuell utbygging - langt fra kommer tydelig nok fram av det utsendte høringsmateriale.

- KU-rapportene for biologisk mangfold og landskapsbilde er skjematiske i vurderingene etter naturmangfoldsloven, og mangler vurderinger etter vannressursloven, vanddirektivet og nasjonale retningslinjer (NVE) for inngrep i ravinlandskapet.

Bærum Natur- og Friluftsråd (BNF) har bl.a. som formål å ivareta Marka:

Tillatelse til bygging i Marka krever særlig god begrunnelse.

BNF har tidligere uttalt seg til «Varsel om oppstart av planarbeid og planprogram for ny regional sikkerhetsavdeling på Ila i Marka i Bærum» (brev av 09.09.2018) og gikk sterkt imot at ny regional sikkerhetsavdeling skulle legges i Marka. Vi mente også at Markaloven helt klart ikke ga hjemmel for en slik lokalisering.

Oppstart av arbeid med R-plan i Marka krever tillatelse fra Klima- og Miljødepartementet. Etter først å ha gitt avslag, ga Departementet, etter møte med Bærum kommune, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Oslo Universitetssykehus, Sykehusbygg og Helse Sør-Øst tillatelse til oppstart av R-planarbeidet (brev av 11.01.2018). Departementet fastslår at den foreslåtte utbygging forutsetter endring av grense etter forskrift om Markagrensa.

I brevet heter det at Departementet har merket seg at Bærum kommune og helse Sør-Øst ønsker å gjennomføre et ordinært planarbeid for å få tilstrekkelig beslutningsgrunnlag i saken på tross av Departementets klargjøring av at det er Stortinget som avgjør spørsmålet om forskriftsendring som kreves for å endre Markagrensa.

Departementet stiller i sitt brev **flere tydelig formulerte krav til det videre reguleringsarbeid**, herunder krav om at alternativ plassering utenfor Marka må utredes og vurderes. Til alle alternativer stiller Departementet krav til dokumentasjon, utredning av konsekvenser for naturmiljøet, hensyn som skal tas til natur- og friluftsliv, avbøtende tiltak osv. (konf. senere avsnitt.)

Ny regional sikkerhetsavdeling er viktig, men det er ikke tilfredsstillende utredet og dokumentert at avdelingen må ligge ved Ila (i Marka)

Idefaserapporten ble behandlet i styre i Helse Sør-Øst 16. juni 2016 i samsvar med fagmiljøene og brukertutvalgets ønsker. Rapporten har systematisert og vurdert helsefaglige, behov, krav og forutsetninger for å nå foretakets mål og ambisjoner. Rapporten omhandler ikke beskrivelser, analyser eller vurdering av de ulike alternativenes arealkvaliteter, utfordringer eller analyser av konsekvenser for miljø og samfunn.

I presentasjon av Ila S og Ila N er det gjort et spesielt poeng av synergieffekten av samlokalisering med Ila sikringsanstalt. Dette er også pekt på i Bærum kommunes søknad om å sette i gang arbeidet med reguleringsarbeidet (brev av 27.09.2017).

Synergieffektene er noe utdypet i et kortfattet notat fra Oslo universitetssykehus HF.

Departementet har i sitt brev satt krav om utredning av alternativ plassering utenfor Marka. Det må innebære at **Departementet forventer en utredning av alternativ der planmyndigheten gjør en samlet vurdering av helsefaglig og planfaglige krav og utfordringer**. I en kvalitetssikring av Idefaserapporten (Holtung 2. juni 2017) bemerkes det også at valget av Ila S og/eller Ila N ble gjort for tidlig i idefasen. Ut fra helsefaglige strategier, og av hensyn til naturmiljøet/Marka og på grunn av den betydelige usikkerhet knyttet til muligheter for bygging ved Ila, burde det vært arbeidet videre med flere alternativ.

BNF mener at Ideutkastets valg ikke er godt nok begrunnet og dokumentert som grunnlag for å bryte Markagrensa og ta verdifulle areal ut av Marka.

Marka er sikret gjennom egen lov fordi den representerer en helhet av umistelige verdier knyttet til naturmangfold og opplevelse, og for enkelt friluftsliv og naturnær idrettsglede.

De markanære områdenes kvaliteter og betydning for enkelt friluftsliv, og med det betydelig gevinst for folkehelsen, er godt dokumentert i bl.a. i Bærum. De fragmenterte, dels mangelfulle rapportene i konsekvensutredningen tar ikke vare på disse verdiene og synliggjør dermed heller ikke de reelle konsekvensene av inngrepene. De faktiske konsekvensene for lokalbefolkningen er det også vanskelig å få innsikt i.

Konsekvenser av en eventuell utbygging for: landskap, biomangfold (burde vært naturmangfold), kulturminner og friluftsliv og idrett er utredet og vurdert i isolerte rapporter, etter standard skjema med skjematiske konklusjoner. Ifølge rapportene har det vært minimalt med feltarbeid (biomangfoldrapporten) og ikke noe feltarbeid som gjelder landskapsbilde, friluftsliv og idrett. Det er ikke referert til lokal kunnskap. Det er ikke rettet noen oppmerksomhet mot hva helheten i landskapet taper, og hvilke konsekvenser tapet av helheten har for de ulike brukergruppene. Konsekvensen av den fragmentariske KU-utredningen er, langt på vei, at utfordringer og negative konsekvenser blir bagatellisert.

Konsekvensutredningen av naturmangfoldet (biomangfoldutredningen) viser til Naturmangfoldlovens § 8-12, men dokumenterer i liten grad konkrete, stedfestede vurderinger. Hverken KU biomangfold eller landskapsbilde vurderer inngrepene etter krav som følger av vannressursloven og vanddirektivet og/eller inngrep i ravinlandskapet som er en rødlistet landskapstype (NVE). Heller ikke gjør utredningene rede for konflikten med kommuneplanens arealdel (§ 11.4). Se også uttalelsene fra Bærum Elveforum og Naturvernforbundet i Bærum.

Arbeidet med forslag til reguleringsplan har også avdekket en rekke betydelige utfordringer uten å angi omfanget og/eller anvisning på hvordan de skal løses.

Vi vil særlig peke på:

- Planbeskrivelsen og KU-rapportene tar opp enkelttema som støy, trafikk, statlige planretningslinjer og nevner regionale planer for areal og transport samt Fylkesmannens forventningsbrev. At så vel Ila S som Ila N er i nesten eksemplarisk motstrid med de nevnte retningslinjer og planer, samt hvilke konsekvenser det har for arealforvaltning og trafikk i Bærum, berøres ikke i KU.
- Det redegjøres for at Ila S, og i enda høyere grad Ila N vil kreve omfattende tiltak mot skytestøy fra Løvenskioldbanen (konf. også saksframlegget). Spørsmålet om hvordan disse utfordringene skal løses, vil bli ytterligere krevende med de meget kostnadskrevende utfordringer med blyforurensning Norges Skytterforbund nå er nødt til å ta tak i.

Overvekten av de planfaglig omfattende, vanskelige og til dels, svært kostnadskrevende utfordringene knyttet til en eventuell utbygging Ila S eller Ila N, har sin kilde utenfor reguleringsplanområdet. Bærum kommune legger til grunn at utbyggingen ikke skal ha økonomiske konsekvenser for kommunen. Planforslaget gir ingen avklaring av hvem som skal bære kostnadene - inkludert ukjente ringvirkninger av utbyggingen for arealforvaltning og for trafikkavvikling.

Og hva med Ila borettslag og beboerne

Ila borettslag med 35 boligenheter har markert stor bekymring for den foreslåtte utbygging. De får økende trafikk og dominerende bygningsmasser med høye gjerder tett innpå seg, og de mister spennende nærområder. Rådmannen har også pekt på de konsekvensene alternativ Ila S medfører for Ila borettslag som en av fire store utfordringer for lokalisering på Ila. Borettslaget blir også berørt av Ila N når det gjelder trafikk og nærområder/innfart til Marka. Av KU-rapportene lar det seg knapt lese hvilke konsekvenser utbyggingen «egentlig» vil få for lokalbefolkningen.

BNF er sterkt imot utbyggingen Ila S og/eller Ila N.

Ila S går mest ut over naturmangfold/landskap og Ila borettslag med deres nærområder. Ila N er et inngrep i et område med mindre sårbart naturmangfold og griper mindre forstyrrende inn i landskapsbildet. Ila N går mer ut over friluftsområde/innfartsområde for Bærum/det regionale friluftslivet

Begge alternativene er store og ødeleggende inngrep i en del av Marka som grenser mot boligfelt og er svært nær byggesonen. Slik utbygging går ut over folkehelse og innbyggernes behov for kortreist friluftsliv i sitt nærområde.

Vi forventer at krav om full utredning av alternative plasseringer – også utenfor Marka – av plassering av ny sikkerhetsavdeling blir gjennomført. Vi forventer også at begrunnelse for at Ila-alternativene er det beste valget, må være vesentlig bedre beskrevet for å kunne være akseptable iht. lover og regler.

Med vennlig hilsen
Bærum Natur- og Friluftsråd

v/ Rigmor Arnkværn
nestleder

v/Bjørn Kåre Salvesen
styremedlem

Kopi:
Fylkesmannen i Oslo og Viken
Naturvernforbundet i Bærum
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Bærum Turlag/OOF
Bærum Elveforum
Asker og Bærum historielag
Ila borettslag v/Solveig Dysvik DSA
Oslo og Omland Friluftsråd
FNF-Akershus